Papp János

Szösszenetek

Miért nem járnak az emberek színházba?

Azonnal közelebb kerülünk a helyesnek vélt válaszhoz, ha megközelítően helyesen válaszolunk a kérdésre: **miért járnak az emberek színházba**? Már akik! Mert előbb ezt kell leszögeznünk, bevallanunk: hogy az embereknek jó, ha tíz százaléka jár színházba rendszeresen. Miért csak ennyi? Mert a többiek máshol találják meg azt, amit a színház ad. (Persze csak, ha jó!) Hogy mit ad a színház? Ugyanazt az édes feledést, mint például az alkohol. Mert van mit feledni! Az már csak hab a tortán, hogy úgy akarunk feledni, hogy azt követeljük a színháztól: mutassa meg teljes mélységében a pőre valóságot! Azt, amiről szeretnénk megfeledkezni! És ha jó színházat látunk, meg is kapjuk, egyenesen az arcunkba, maró lúgként az agyunkba, tövig-tőrrel a szívünkbe, viharként kavarva a lelkünket. Vagy éppen kacagva, lebegve *„színezüst felhők során"*. Amikor sikerül az, amit néhai Miklóssy Gyuri bácsi mondott: *„Az Isten megteremtette a világot olyan tökéletlenre, amilyen. Mi a színházban megteremtjük ennek a tökéletlen világnak a tökéletes mását! Többek vagyunk, mint az isten*!" Ennek az édes blaszfémiának esünk áldozatul mi színházcsinálók, és minden néző, aki hajlandó részt venni ebben a gyönyörű közös játékban! És itt a lényeg! A közös játék! Hiszen az idők mélységébe nyúló gyökér az a **mímelés**, amikor az állatbőrbe bújt ős-ősünk eltáncolja a másnapi vadászat elejteni remélt vadjának halálát! És akkor még mindenki együtt ült a tűz körül, mert hitték, hogy a **misztérium** segít megérni, megélni a holnapot és a holnaputánt.

Ma már ez nem így van. A sok-sok ember sok-sok tűz körül melegszik és remél. Ezek közül csak **egy** a halvány rőzseláng, **a színház.** Szeressük, mert miénk, színházcsinálóké és műélvezőké ez a melengető láng, de ne ostorozzuk, ne vessük meg azokat, akik máshol, másban, másképp keresik és találják meg test, lélek és tudatformáló, test, lélek és tudat-táplálék **kiegészítő** (!) örömüket. Fontoljuk és szívleljük meg azt a csendre intő paradoxont, amit szeretett egykori mesterem, **Ádám Ottó** mondott: *„A színház fontos. Mindennél fontosabb a színház! A világon a színház a legfontosabb! Csak azt kell tudni, hogy nem olyan fontos!"*

Tehetségkutató versenyek

„Micsoda tehetség! Mint a Nap!" − kiáltunk fel elragadtatottan a frissen felfedezett ifjú titán láttán-halltán. Mert süt belőle a tehetség! Ami voltaképpen mi is?! *„Állapot! A tehetség: állapot."* – mondta **Ádám Ottó** − ha még emlékszik valaki erre a névre. (Istenem! Micsoda múlékony csoda a színház világa!) Mert bizony a Nap is tehetségtelen, amikor nem süt! Van, akkor is van! − csak nem süt! Mert tehetségtelen állapotban van! De hogy' jön ahhoz egy Nap, egy tehetséges Nap! − hogy tehetségtelen legyen?! Hát úgy kérem szépen, hogy elforgott a Föld, az a tehetségtelen Föld! Vagy éppen (nappal lévén), a Felhők takarták el, azok a gonosz, tehetségtelen Felhők! − Így van ez az ifjú titánokkal is! Mert a csill-vill, harsonás Tehetségkutató Verseny után, jön a java! Fönnmaradni, nem eltűnni *„hirtelen, mint erdőben a vadnyom"*. Akkor is, ha elforgott a Föld, akkor is, ha takarnak a felhők! Ehhez kell az igazi tehetség! Tehetségtelen állapotban is be tudni mutatni, legalább egy biztonsági kűrt! − **Törőcsik Mari** nemegyszer nyilatkozta a megrázóan szép mondatot: hogy hosszú, gazdag pályája alatt, egy kezén meg tudja számolni, mennyi volt az áldott, tehetséges pillanata. Ezt beismerni, ennek a felismerésnek a súlyával művésznek maradni: ez az igazi kihívás! És mennyi, mennyi munka kell hozzá! − A New Yorkban bóklászó turista, aki belülről is szeretné megnézni a Metropolitan Operaházat, épp az igazgatót szólítja meg: *„Tessék mondani, hogy' lehet ide bejutni?"* Mire az igazgató: *„Gyakorolni kell, fiam! Gyakorolni!"* − Vannak persze istenáldotta csodák! A Madách Színházban, a szovjet vendégrendező, végtelen hosszú elemzést tartott a bemutatandó darabról. Utána megkérdezték **Kiss Manyit**: *„Na, mit szólsz hozzá Manyika?"* Mire ő: *„Értem, értem, szóval jól kell spilázni!"* És spilázott, mint egy istennő! − De Törőcsik Marinak is, Kiss Manyinak is, és megannyi fiatal kezdőnek, kellett pályájuk elején a segítő kéz, hogy a dzsungelharcban járatlan ifjú, ne tűnjön el percek alatt a süllyesztőben. És ebben, éppen a segítő kezekben van ma, úgy látom, hiány! Az odafigyelésben! A tehetséggondozásban! Nincs rá idő! − hiszen már óriásplakátok hirdetik az Új Tehetségkutató Versenyt, amelyen feltűnik majd az újabbnál is újabb Titán, helyet követelve magának a kirakatban. Kell a cirkusz a Népnek, hogy az első szakaszban jól kiröhögje magát az önismeret kóros hiányában szenvedő balekokon − megalázva vele őket és önmagát! A döntőben pedig, már a balek néző is dönthet arról, ami már rég eldöntetett! − És: *„Hoppla-hó! Máris itt az új csillag! Ragyog, mint a Salamon töke! Csodáld! Imádd az Új Titánt!"* − Aki, ha megtörténne a csoda, és találkozna **Csortos**

Gyulával, lehet, azt a választ kapná, amit egykor a nyilaspárti segédszínész, aki karlendítéssel és hangos *„Kitartás, Csortos testvér!"- rel* köszöntötte őt. Mire Csortos: *„Tehetség, fiam! Tehetség!"*